

Andreas Leben
Martina Orožen
Erich Prunč
(Hrsg.)

Beiträge zur interdisziplinären Slowenistik
Prispevki k meddisciplinarni slovenistiki

Festschrift für Ludwig Karničar
zum 65. Geburtstag

Kako je nastal „Slovar pravnega in ekonomskega jezika“

The author of this article describes the work on the project of the German-Slovenian and Slovenian-German dictionary of legal and business language, in the realization of which Ludwig Karničar was significantly involved. It describes the background of the project and the essential steps in the making of the manuscript. The highly illustrative material provided in the dictionary articles is designed to demonstrate the diversity and sophistication of the terms and phrases of legal language. It also provides help for the user to find those equivalents which correspond best as to the legal terminology in general and the respective context in particular.

V svojem prispevku za zbornik ob 65-letnici profesorja Ludvika Karničarja bi rad v strnjeni obliki orisal idejo in realizacijo projekta „Slovar pravnega in ekonomskega jezika“ in velike, izredne zasluge jubilaranta v zvezi s tem slovarjem. Pri projektu je sodeloval od vsega začetka, posebno intenzivno pa od februarja 1983 naprej vse do izida drugega, slovensko-nemškega dela slovarja. O tem naj priča tudi ta opis.

Diskusije o projektu

Začelo se je septembra 1975, ko sta slovenski osrednji organizaciji imeli pogovor s tedanjim ministrom za pravosodje Christianom Brodo o uporabi slovenskega jezika na sodiščih. V tem vprašanju se ni dalo ničesar doseči, ko pa sem ob tej priložnosti predstavil svojo idejo o novem slovarju pravnega jezika, se je minister Broda takoj zavzel za to zamisel in obljubil podporo pravosodnega ministrstva.

Sekcijski šef v pravosodnem ministrstvu dr. Oskar Edlbacher je prevzel nalogo, da administrativno spremlja projekt in poskrbi za tisk in izdajo slovarja. S tem se je uresničitev načrta začela kar obetavno, toda kmalu so nastale težave, treba je bilo najti ustrezno pravno rešitev za pogodbo med ministrstvom in delovno skupino, v kateri smo bili dr. Pavel Apovnik, prof. dr. Erich Prunč in Karel Smolle. Končno je bila izbrana oblika avtorske pogodbe. Kako težko je bilo priti do zadovoljivega rezultata, pove dejstvo, da je bila pogodba med ministrstvom in delovno skupino podpisana šele 7. avgusta 1978. Poskusi, da bi onemogočili projekt, so bili na dnevnem redu od vsega začetka in celo še po podpisu pogodbe, vendar nam je uspelo, da smo ubranili pozicijo kot pogodbeni partner ministrstva in avgusta 1978 začeli s sistematičnim delom. S pomočjo dežele Koroške smo uredili pisarno za slovarsko delo in pri delovni skupnosti Apovnik, Prunč, Smolle zaposlili tajnico, njeno plačo pa je skupnosti refundirala dežela. Prva tajnica Anna Dobnik se je po trimesečnem delu odločila za visokošolski študij, nasledila jo je Eva Kraut, ki je sedem let zelo vestno in spretno opravljala vsa zahtevna pisarniška dela in deloma pomagala tudi pri izpisovanju gesel.

V fazi načrtovanja in priprav smo se v delovni skupini dogovorili o temeljih slovarskega projekta, in sicer o približnem obsegu, namenu slovarja, delovnih postopkih in porazdelitvi dela. Za orientacijo nam je služil nemško-francoski slovar pravnega in ekonomskega jezika, ki je izšel leta 1977, tedaj novo in vse do danes izvrstno leksikografsko delo avtorjev Douceta in Flecka.¹ Vsebinsko naj bi naš slovar zajel najvažnejše zakone civilnega, kazenskega, ustavnega, upravnega in gospodarskega prava, in sicer materialnopravne predpise in zakone, ki urejajo sodne in upravne postopke. Pri izboru upravnih predpisov smo daleč presegli nam določene okvire in upoštevali med drugim tudi področja, ki so pomembna za koroške Slovence, na primer društveno pravo, združno pravo, občinsko in šolsko pravo. Ker je bilo že ob začetku naših razmišljanj o novem slovarju pravnega in ekonomskega jezika slišati ugovore in pomisleke z „leve“ in „desne“, da bo naš slovar starinski, „avstrijsko-monarhijski“ ali pa „jugoslovanski“, je bilo zelo pomembno, da smo svoj projekt postavili na trdne strokovne temelje: slovar naj temelji na sodobnem slovenskem knjižnem jeziku, katerega sestavni del je tudi slovenski pravni jezik. Tedanji namestnik direktorja Urada koroške deželne vlade dr. Ralf Unkart je v izčrpnem pogovoru z menoj izrazil misel, da naj slovar prispeva k temu, da koroški Slovenci glede pravnega jezika ne bodo na slabšem kot nemško govoreči Korošci, se pravi, da naj bodo slovenska pravna besedila (sodbe, sklepi, odločbe itd.) razumljiva in enako jasna (eksplicitna) kot nemška besedila. Ta cilj pa je mogoče doseči le s knjižnim jezikom. Ralf Unkart je bil ob hudih napadih na naš projekt dosleden zagovornik našega koncepta. Žal že pokojnega prijatelja bom ohranil vedno v hvaležnem spominu.

Delovni postopki

Izpisovanje

Po opravljenem izboru gradiva smo se lotili načrtnega izpisovanja pravnih izrazov iz sklenjenih pravnih besedil – predvsem zakonov. Izpisovali pa nismo le posameznih izrazov, dovolj pomembnih za gesla v nastajajočem slovarju, temveč tudi za pravni jezik značilne frazeologeme, na primer: zavrniti pritožbo – die Berufung abweisen; zavreči pritožbo – die Berufung zurückweisen. Pravni jezik pozna nešteto takih stalnih besednih zvez, ki imajo kot takšne svoj specifični pomen in trdno strukturo. Slovar pravnega jezika brez navedbe stalnih besednih zvez bi bil zelo pomanjkljiv. Pravne izraze in stalne besedne zveze smo zapisovali na listke, seveda ob navedbi vira, na listke smo pozneje zapisovali tudi slovenske oziroma nemške ustreznice. Skupaj se je nabralo okoli 95.000 listkov, ki predstavljajo podstat slovarja.

¹ Doucet, Michel; Fleck, Klaus E. W. (1977): *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache*, Teil II, deutsch-französisch. München: Beck.

Iskanje ustreznice

Po zaključku izpisovanja smo se lotili iskanja ustreznice za geselske besede in stalne besedne zveze. V slovarjih praviloma ne najdemo definicij geselskih besed kakor pri leksikonih, temveč ustreznico v drugem (ciljnem) jeziku. Pri tem predpostavljamo, da uporabnik strokovnega slovarja pozna pomen izraza v svojem izhodiščnem jeziku in išče ekvivalent v ciljnem jeziku. Ker pa so jeziki tudi miselni sistemi, je očitno, da so razlike med posameznimi jeziki, ki se izražajo tudi v poimenovanju abstraktnih miselnih tvorb, značilnih za pravni jezik. Pojem (izraz) ima svojo eksistenco v besedi, beseda pa se podreja logiki konkretnega jezika. Pri svojih pripravah gradiva za slovarski projekt kot tudi za predavanja v sklopu lektorata za slovensko-nemško pravno terminologijo na univerzi v Gradcu (od leta 1976 do 1988) sem si skušal ustvariti jasno predstavo o besedah „pojem“, „izraz“, „definicija“, „razlaga“ itd. Iskal sem odgovor v ustrezni strokovni literaturi in nepričakovano odkril stavek, ki ga je zapisal Ludwig Wittgenstein v svoji znameniti razpravi *Philosophische Untersuchungen*:

Man kann für eine große Klasse von Fällen der Benützung des Wortes ‚Bedeutung‘ – wenn auch nicht für alle Fälle seiner Benützung – dieses Wort so erklären: Die Bedeutung eines Wortes ist sein Gebrauch in der Sprache. Und die Bedeutung eines Namens erklärt man manchmal dadurch, daß man auf seinen Träger zeigt.²

Ta Wittgensteinova teza je bila zame blagodejno odkritje in je potrdila pravilnost naše delovne metode, da izluščimo geselske besede in besedne zveze iz sklenjenih pravnih besedil, da vidimo, kako zakonodajalec in pravniki „uporabljajo“ določen izraz. S tem pa nočem nekritično povzdigovati teorije „uporabe“, ki se v jezikoslovju sooča tudi z drugimi teorijami o pomenu besed.

Pri iskanju ustreznice smo se ravnali po smernicah za izdelavo strokovnih slovarjev, ki jih je oblikoval Klaus E. W. Fleck, izvrsten strokovnjak na področju leksikografije,³ ki je med drugim leksikografsko obdelal omenjeni nemško-francoski in francosko-nemški slovar pravnega in ekonomskega jezika. Zaporedje šestih možnih rešitev za dobro ustreznico pomeni hkrati tudi kakovostno lestvico od najboljše rešitve do rešitve v sili. Optimalna rešitev je pravi ekvivalent, ki ga pogosto ne najdemo, ker se pravni sistemi in tudi jezikovni, besedotvorni sistemi jezikov, v našem primeru slovenskega in nemškega, razlikujejo. Primeri optimalne ustreznice so: *sodnik* – *Richter*; *sodba* – *Urteil*; *dedič* – *der Erbe*; *dediščina* – *Erbschaft*. Druga rešitev po kakovosti je definicijski opis, ki nudi uporabniku strnjeno vsebino ali pomen geselske besede in se močno približuje definiciji. Ker je definicijski opis vedno veččlenski, je nekoliko okoren, na primer: *narok za preizkus prijavljenih terjatev* – *Prüfungstagsatzung* (v stečajnem postopku). Tretja možnost najti ustreznico je nepopolna enačba; pri tej imamo pri roki pravi ekvivalent,

² Wittgenstein, Ludwig (1984): *Werkausgabe*, Band 1, Philosophische Untersuchungen, Frankfurt/Main: Suhrkamp Verlag, § 43, S. 262.

³ Fleck, Klaus E. W.: *Richtlinien* (für die Erstellung juristischer Fachwörterbücher), neobjavljeno, besedilo nam je posredoval sekcijski šef dr. Oskar Edlbacher.

potrebno pa je dopolnilo za uvrstitev v kontekst: *zakon o političnih strankah* – *Parteiengesetz*; *upravna skupnost občin* – *Verwaltungsgemeinschaft*. Četrta možnost rešitve je sposojanje iz drugega jezika oziroma drugih jezikov, s prevzemanjem tujih besed v prilagojeni obliki: *licenca* – *Lizenz*; *ekspedit* – *Expedit*; *ekspeditor* – *Expeditor* ali s kalkiranjem: *dobropis* – *Gutschrift*. Peti način iskanja ustreznice je prevzem tujk v tuji obliki: *factoring* – *Factoring*; *franchising* – *Franchising*. Šesta možnost pa je uvajanje neologizmov, novih besed, ki niso znane in uveljavljene, kar pa je zelo tvegana rešitev, ki jo poklicani in nepoklicani takoj napadejo. Pri našem slovarju smo tvegali le izredno malo takih poskusov, ustreznico *korespondenčna trgovska hiša* za *Versandhaus* sem na primer oblikoval po italijanskem vzorcu *ditta di vendita per corrispondenza* v upanju, da bo morda le sprejeta.

Povednost geselskih člankov

Leksikografsko oblikovanje gesel in geselskih člankov je bila poleg izbora gesel in besednih zvez ter iskanja ustreznice naslednja zahtevna naloga avtorjev slovarja. V strokovni literaturi, na primer v izvrstnem delu Theodorja Lewandowskega *Linguistisches Wörterbuch*, so pod geslom „Lexikoneintrag“ navedene kot pomembne informacije ob vsakem geslu: fonološka, slovnična, semantična in selekcijska informacija.⁴ Za slovarje strokovnih jezikov je najpomembnejša semantična informacija, zato smo slovnično informacijo omejili na najnujnejše podatke: navedbo spola in drugega sklona pri slovenskih samostalnikih, kratico „adj“ pri pridevniki, pri glagolih pa smo izrecno označbo opustili, ravno tako tudi fonološko informacijo pri nemško-slovenskem delu slovarja (upoštevali pa smo jo pri slovensko-nemškem delu). Zelo diferencirane pa so semantične informacije, ki dajejo čim bolj natančna opozorila na homonime, sinonime in poliseme. Primer večpomenskosti lepo ponazarjajo slovenske ustreznice nemškega gesla *Verfall* (in hkrati tudi pravilo, da je na prvem mestu splošni pomen geselske besede in za njim specifični pomen v strokovnem jeziku): *Verfall m 1. propadanje -a n, propad -a m, razpadanje -a n, razpad -a m 2. dospelost obveznosti, zapadlost -i f 3. izguba -e f 4. odvzem -a m*. Selekcijska informacija je posredno razvidna že iz izbora geselskih besed iz sklenjenih besedil strokovnega, v našem primeru pravnega jezika, in iz obsežnega ilustrativnega materiala v geselskih člankih, ki pove, kako se beseda uporablja v strokovnem kontekstu. To velja načelno tudi za vprašanje, ali so potrebni kvalifikatorji – opozorila na jezikovno ali stilno vrednost geselskih besed oziroma na uvrstitev v specifična področja pravnih norm, na primer kazensko pravo, civilno pravo itd. Tudi kvalifikatorje smo po temeljiti presoji opustili, ker to nalogo prevzema obsežen ilustrativni material v geselskih člankih.

⁴ Lewandowski, Theodor (1979): *Linguistisches Wörterbuch*, 1.–3. Heidelberg: UTB Quelle & Meyer.

Členitev geselskih člankov

Trd leksikografski oreh je bil tudi sistem členitve geselskih člankov. Seveda smo si ogledali sistem členitve pri kvalitetnih splošnih in strokovnih slovarjih, zlasti pri že omenjenem nemško-francoskem in francosko-nemškem slovarju pravnega in ekonomskega jezika Doucet/Fleck, ki ima jasno členitev po slovničnih kriterijih. Še bolj nam je ustrezal sistem, ki ga uporablja slovenski *Vojaški slovar* (Ljubljana 1977). Tudi pri tem slovarju so se avtorji odločili za členitev po slovničnih kriterijih in jih celo vidno označili s črkami od a do c. Po tem zgledu smo se odločili za naslednji sistem členitve geselskih člankov:

Pri samostalniških geselskih besedah razporejamo besedne zveze v geselskem članku tako:

- a) zveze s pridevnikom in deležnikom,
- b) zveze s samostalnikom ali prislovom kot prilastkom,
- c) zveze z glagolom,
- d) stavčno in polstavčno razširjene zveze.

Če je geselska beseda pridevnik, razčlenimo geselski članek v:

- a) zveze s samostalnikom moškega spola,
- b) zveze s samostalniki ženskega spola,
- c) zveze s samostalniki srednjega spola,
- d) zveze v prislovni ali samostalniški obliki.

Če je geselska beseda glagol, razčlenimo geselski članek tako:

- a) zveze s samostalnikom v odvisnih sklonih,
- b) zveze s samostalnikom v imenovalniku,
- c) zveze s prislovom,
- d) zveze v deležniški obliki,
- e) zveze s povedkovim določilom.

Opisani sistem je razpoznaven na prvi pogled. Členitev geselskega članka s črkami a do d oziroma e olajša uporabniku tudi zamudno iskanje v obsežnejših geselskih člankih. Črke č seveda nismo pozabili, vendar smo se odločili za enotno členitev s črkami a do e zaradi enotne uporabe v slovensko-nemškem in nemško-slovenskem delu slovarja.

Organizacijski problemi

V primerjavi z drugimi slovarskimi projekti je bila naša delovna skupina od začetka do konca zelo maloštevilna. Pri *Nemško-slovenski pravni terminologiji*, ki je bila dokončana leta 1894, je pri izpisovanju sodelovalo 40 pravnikov, redakcijsko skupino je vodil „sodni pristav“ dr. Janko Babnik, ki je za končno redakcijo dobil

šestmesečni dopust.⁵ Omenjeni slovenski *Vojaški slovar* je rezultat osemletnega dela sedmih urednikov, treh tajnic in 17 nadaljnjih sodelavcev, ki so izpisovali gesla in besedne zveze. Naša delovna skupina je shajala z eno samo tajnico in občasno največ petimi nadaljnjimi sotrudniki, ki so poleg študija ali službe pomagali pri izpisovanju gesel in besednih zvez. Tudi člani delovne skupine smo opravljali slovarsko delo vsak ob svoji službi.

Zasnova projekta za naš slovar je skupno delo skupine Apovnik, Prunč, Smolle, pri čemer je prof. Erich Prunč prispeval največ strokovnega znanja in izkušenj. To velja tudi za obširno pisno stališče (23 tipkanih strani, julij 1979) delovne skupine k nestvarni argumentaciji dveh oseb, ki sta hoteli preprečiti delo na našem projektu. Izbor gradiva za izpisovanje sem opravil sam, za izpisovanje pa smo poklicali na pomoč še nekaj študentov in mladih absolventov z univerze v Gradcu in Celovcu. Skupaj smo ekscerpirali 213 različnih pravnih besedil, nabralo se je nad 95.000 gesel in besednih zvez, iz katerih smo ob koncu oblikovali nad 30.000 geselskih člankov na 397 straneh v nemško-slovenskem delu in na 334 straneh v slovensko-nemškem delu slovarja. Pri tem pa slovensko-nemški del seveda ne nudi manj informacij kot nemško-slovenski del. Razlika je v tem, da imamo v nemščini nešteto kompozitov, ki so razporejeni kot geselske besede, v slovenščini pa je zloženek zelo malo, za nemške zloženske uporabljamo dvočlenske ali veččlenske leksikalne enote, ki predstavljajo kot takšne pomensko enoto in s tem ustreznico za nemško zloženko. Primer iz slovensko-nemškega dela našega slovarja, ki to lepo ponazarja, je geslo *pravo*, pri katerem navajamo pod a) 49 zvez s pridevnikom (avtorsko pravo do zvezno pravo) in pod b) 16 zvez s samostalnikom (pravo blagovnih znamk do uporabnik prava), v nemško-slovenskem delu pa so ustrezne zloženske kot krepko tiskana gesla raztrošene po celem slovarju (*Arbeitsrecht* do *Zollrecht*).

Prof. Ludvik Karničar je sodeloval pri našem projektu od začetka, skupaj sva izdelala sistem za izpisovanje geselskih besed in besednih zvez iz sklenjenih tekstov – ta sistem so pozneje uporabljali tudi občasni sodelavci, ki so nam pomagali pri ekscerpiranju omenjenih 213 različnih pravnih besedil. Od februarja 1983 naprej in vse do izida drugega dela slovarja septembra leta 1996 pa je še intenzivneje delal na našem projektu. Skupaj sva iskala ustreznice in pri tem izoblikovala jezikovne in strokovno-pravne kriterije za dobro ustreznico. Soglašala sva v tem, da mora biti ustreznica v skladu z jezikovnimi normami knjižnega jezika, kar velja seveda tudi za pravni strokovni jezik, in da mora zadostiti strogima kriterijema eksplicitnosti in diferenciranosti, ki veljata v pravni stroki. Ta izmenjava mnenj in izkušenj mi je zelo pomagala pri nadaljnjem iskanju ustreznic, ki je bremenilo v glavnem mene kot pravnika. Skupaj sva izdelala zgoraj orisani sistem za členitev geselskih člankov (podroben opis najde uporabnik v slovarju samem) in napisala predgovor ter kratko razlago ureditve slovarja. Pred tem pa je bilo še ogromno dela z

⁵ *Nemško-slovenska pravna terminologija*. V imenu društva „Pravnika“ vredil dr. Janko Babnik, c. k. sodni pristav. Na Dunaju. Tiskala in založila c. k. dvorna in državna tiskarnica. 1894.

oblikovanjem rokopisa, pripravo za tisk in večkratnimi korekturami, ki ga sam (tajnice od konca leta 1985 naprej nismo imeli več) nikakor ne bi zmogel. Tako lahko rečem, da slovarja brez vztrajne pomoči prof. Ludvika Karničarja ne bi mogel dokončati. Zelo sem vesel, da mu lahko izrečem priznanje in zahvalo za ves njegov trud ravno v zborniku, ki mu ga poklanja ob njegovi 65-letnici krog njegovih kolegov in prijateljev.

Iskanje tiskarne in založbe za slovar

V začetku aprila 1986 smo tedanjemu ministru za pravosodje dr. Haraldju Ofnerju osebno izročili rokopis nemško-slovenskega dela slovarja. Komaj smo si oddahnili po prenehanju naporu s prvim delom slovarja, že so se pojavile težave pri iskanju tiskarne in založbe za knjigo. Šele konec aprila 1988 nam je sporočilo pravosodno ministrstvo, da bo filmsko predlogo za tisk izdelala Staatsdruckerei na Dunaju, tisk bo opravila tiskarna Kazenskega zavoda Stein an der Donau, ugledna založba Manz na Dunaju pa bo delo izdala kot komisijska založba. Septembra 1990 smo končno imeli v rokah tiskane izvode slovarja, pred tem pa je bilo treba opraviti korekturno branje tiskarskih stolpcev (pri deljenju besed so nam napravili nešteto napak). O izidu prvega dela slovarja so poročali koroški časopisi, založba Manz pa je poskrbela za objavo informacije o izidu v *Österreichische Juristenzeitung*. Konec novembra 1990 smo predstavili slovar v Univerzitetni knjižnici v Mariboru ob sodelovanju prof. Stanislava Hafnerja, vztrajnega in odločnega zagovornika našega projekta. Tudi njemu velja hvaležen in spoštljiv spomin. Slovesna in lepa je bila predstavitev slovarja v Železni Kapli 30. novembra 1990, kjer sva s prof. Ludvikom Karničarjem kratko spregovorila o opravljenem slovarskem delu, tedanji pravosodni minister dr. Egmont Foregger in predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu dr. Josef Kropiunig pa sta poudarila pomen slovarja za uveljavljanje slovenščine v sodnih zadevah na južnem Koroškem.

Slovensko-nemški del slovarja

Marca 1992 je prof. Ludvik Karničar našel rešitev za problem čistopisa za drugi, slovensko-nemški del slovarja, saj smo tajnici Evi Kraut morali odpovedati delovno mesto že konec leta 1985, ker je dežela ukinila refundiranje njene plače. Izdelavo čistopisa po ročno obdelanih listkih je prevzela tajnica Inštituta za slavistiko na univerzi v Gradcu Eva-Maria Krainz, ki jo je po dveh letih nasledila Doris Leppitsch. Ob nastajanju čistopisa sva s prof. Ludvikom Karničarjem opravljala korekture, sam sem na novo obdelal večje število gesel, skupaj sva oblikovala predgovor in pojasnila o ureditvi slovarja. Septembra 1995 sva prof. Ludvik Karničar in jaz izročila sekcijškemu šefu dr. Petru Reindlu rokopis drugega dela slovarja. Tudi za drugi del je bila izbrana založba Manz, tokrat brez pridržka „komisijska“ založba, tisk pa je ministrstvo zaupalo tiskarni Carinthia v Celovcu.

Konec avgusta 1996 je prispela pošiljka prvih izvodov slovensko-nemškega slovarja. Predstavitev drugega dela je bila skromnejša kot pri prvem, odmev pa je bil dober tako v Celovcu kakor tudi v Ljubljani. Slovenski slavisti so me povabili

na zborovanje na Vrhniko (3. oktobra 1996), da predstavim drugi del slovarja in napišem krajši članek o slovarju za *Zbornik slavističnega društva Slovenije* (januar 1997). Društvo slovenskih pravnikov na Koroškem pa mi je dalo 10. januarja 1997 možnost, da predstavim oba dela slovarja. Slovenski pravniki na Koroškem pa tudi nekateri v Sloveniji mi zagotavljajo, da oba dela slovarja redno uporabljajo, to velja tudi za prevajalce in prevajalke ter urednike slovenskih časopisov in slovenskih programov pri radiu in televiziji. Pa še za koga, ki se spopada s pravnimi ali ekonomskimi besedili.

S tem smo lahko zadovoljni vsi, ki smo se trudili s *Slovarjem pravnega in ekonomskega jezika*. Ob tej priložnosti se zahvaljujem soavtorju slovarja, jubilanu prof. Ludviku Karničarju za ves njegov trud. Hvala tudi vsem ostalim, ki so sodelovali. Beseda zahvale pa velja tudi ministrstvu za pravosodje in deželi Koroški za gmotna sredstva, vložena v projekt, ki služi boljšemu razumevanju na Koroškem (vsaj) v pravnih zadevah.

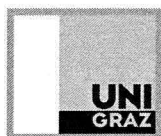
Zusammenfassung

Wie das „Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache“ entstanden ist

Der Autor dieses Beitrages schildert die Arbeit am Projekt des deutsch-slowenischen und slowenisch-deutschen Wörterbuchs der Rechts- und Wirtschaftssprache, an dessen Realisierung Prof. Ludwig Karničar maßgeblichen Anteil hat. Beschrieben werden die Vorgeschichte des Projektes und die wesentlichen Arbeitsschritte bis zur Fertigstellung des Manuskriptes. Die in das Wörterbuch aufgenommenen Begriffe der Rechts- und Wirtschaftssprache berücksichtigen die vom Auftraggeber, dem Bundesministerium für Justiz bezeichneten Teilbereiche der österreichischen Rechtsordnung und darüber hinaus auch viele für den „juristischen Alltag“ relevante Rechtsbereiche. Besonders hervorgehoben werden die Arbeitsschritte „Exzerpieren“ der Begriffe und Wortverbindungen aus geschlossenen Texten der Rechtssprache, d. h. vor allem aus Gesetzestexten, das Suchen der „Entsprechungen“ (Äquivalente) in der jeweiligen Zielsprache und die Strukturierung der Wörterbuchartikel nach syntaktischen Kriterien. Das in den Wörterbuchartikeln aufbereitete illustrative Material soll die Vielfalt und Differenziertheit der Begriffe und Wortverbindungen der Rechtssprache aufzeigen und dem Benützer helfen, jene Entsprechung zu finden, die der Rechtsterminologie im Allgemeinen und dem jeweiligen Kontext im Besonderen am besten entspricht.

Die Herausgabe des Buches wurde gefördert von:
Dekanat der Geisteswissenschaftlichen Fakultät der Universität Graz

Gedruckt mit Unterstützung von:



© by Leykam Buchverlagsgesellschaft m.b.H. Nfg. & Co. KG, Graz 2014

Kein Teil des Werkes darf in irgendeiner Form (durch Fotografie, Mikrofilm oder ein anderes Verfahren) ohne schriftliche Genehmigung des Verlages reproduziert oder unter Verwendung elektronischer Systeme verarbeitet, vervielfältigt oder verbreitet werden.

Lektorat: Tjaša Alič, Kasilda Bedenk, Herbert Kohl, Tatjana Koren,

Doris Leppitsch, Tatjana Vučajnk

Übersetzungen: Kasilda Bedenk, Felix Oliver Kohl, Herbert Kohl, Petra Zdouc

Gestaltung und Satz: Guntram Titus Tockner

Gesamtherstellung: Leykam Buchverlag

ISBN 978-3-7011-0 0304-1

www.leykamverlag.at